

KRAUTUVE
ston.Str. Philad. Pa.
zevorykal, vyrana
neka lietuvizskai.AUSKAS.
165-15 D. Mar
NAS.jausių gerimų; drąs
ir t. Kvėpanti cig
o.

APTIEKA

Wolff.

r., Philadelph
autuvėje grynus val
tis; teipgi turime: S
Treinerio Kartųj
es. - Užkvičiame
akrova. Receptus

Giles.

AMPO 2-nd ir FED

skų kainų olean trau

Bros.

Bainbridge Street

eorg K. G. Sun 9580, Waler

herd's
PIEKAos ir Dickinson St
'a.

GRAICZUNAS,

1 St. cor. 32-nd St

imtauti daktarą, su kuriu
apie Daktarą A. L. Grai
aro Office, pastaisk
a 709 Yards, o jeigu per
u savo ligos. Daktar
ne skirtumo—vyrų, moter
as ir limpančias lig
ligas, privalo greičiau
taps išgydytas. Atsi
JNASC, 3202 So. Halac
(10—11)

..A. DIX,

ka ant 799 So. 2-nd

0 So. 4-tos.

dos office už dyk.

KOVAS.

Savaitinis darbininku laikraštis.

Nr. 12.

PHILADELPHIA. PA. 4 Rugpjūčio (August) 1905 m.

Metas I.

Kooperatyviška respublika.

Kova kliasų tarpe darbininkų ir darbo davėjų gali užsibaigti tikrai vienu galimu galu. Tas galas gali bot labai arti arba labai toli, bet anksčiau ar vėliau masa žmonijos, kuri dirba darbus, praregės kad jų išskirstyti reikalai yra vienok anksčiau surišti su interesais jų kliasos. Jie praregės, kad labai kvailu yra remti kliasą lėbunų-dykunų. Jie susivienys, kad nugriaut kapitalizmo sistemą, po kuriaja mės dabar skurstame, ir įsteigt kooperatyvišką (bendraveikmę) respubliką.

Ką mės suprantame po tuom žodžiu? Tuoj paaiškinsiu. Kooperatyviška respublika yra tai tokia tvarka draugijoje, kuricje visi gyvenimo geri daiktai bus padaromi ne saujelei žmonių, bet sunaudojimui visos žmonijos, ir kurioje kiekvienas nedirbantis ne turės tiesų gyventi iš darbo kitų. Tai bus tokia draugija, kurioje nebus kliasos valdančių, nė kliasos darbininkų po jų jungų; bus tokia kliasas, kurioje visi dirbs ir visi valdys, — kurioje žmonių lygybė bus ne tuščia fraza bet faktas.

Kodėl mės to laukiame? Juk buvo jau daugybė revoliucijų, ir vienok vis, kaip tik kruvini rukai išsiskirstė ir apnuogino griuvėsius sociališkių budinkų, mės ir vėl pamatėm galybę valdančiųjų kliasos rankose.

Svajotojai utopistai suokia teip, kad ateis tokie laikai, kuomet žmonės susipras kaip malonus ir dangiškas gyvenimas yra gyventi meileje, ir dėlto gi jie tikisi, kad kapitalistai teipgi prieis prie to susipratimo, išsivadės geruoju savo neteisinių privilegijų ir padės įsteigti naują valstyją paremtą ant žmoniškumo ir broliškos meilės. [Bet socialistai ne teip atsako.

Socialistai mato, kad kova tarpe valdovų ir darbininkų trunkiasi per šimtmečius, ir dabar tik daugiau apie ją pradžėta šnekėt dėlto, kad ji tapė aiškesnė ir daugiau išsidirbė jos keliai, — tas yra Suvienytose Valstybose Amerikos ir kitose

auksčiausiai išsiplėtojusiose „civilizuotose“ šalise. Atgal šimtų metų Prancuzijoje padėjimas buvo veik toksai pat, kaip kad šiandien plėtojasi Rosijoje. Karalius ir žemvaldžiai didikai tapo nustumti nuo galybės čukuro, ne per darbininkų kliasą, tik per susivienijimą darbininkų su kapitalistais, kurie jau tada pradėjo apsiereikšti svarbiausiu faktoriu gyvenime tautos. Žinoma, kapitalistai turėjo ant akies savus interesus, priešingus interesams savo bendrų darbininkų. Ir jie tuojaus stojosi priekin, pagriebė valdžią, ir naudoja ją saviems reikalams iki šiai dienai.

Bet ateinančioje revoliucijoje dalykas bus kitokis. Darbininkų kliasas pergalės kapitalistus ir pakels visą žmonių sulygylgumos, — kad visi gautų tuos turtus, kurius padaro, ir naudotų juos laimingesniai gyvenimui. Nebebus kliasos valdovų, kurie turėtų po savim valdinius, katrie juos išrenka. Viskas ko darbininkai nori, tai — nugriauti kapitalistų kliasą kaipo kliasą ir elgtis su kapitalistais teip, kaip su kiekvienu draugijos nariu. Tokiu budu jie įvykdys lygybę, ne dėlto kad ji yra teip graži teorijoje, bet dėlto kad tai yra vienintelis kelias atsiekti tą aukštą tikslą, prie kurio jie eina.

Kalbant apie lygybę, aš turiu ant mislies ne pinigų arba turtų „padalinimą“, kaip daugelis nežinėlių mums prikaišioja. Nieko tam panašaus socialistai nesklebė. Tai tik mūsų priešai išmislijo tą juokingą mėlą, gązdindami darbininką, kurs kitąsyk turi bankoje sutausytus kokius 98 dolerius arba nuo 12-kos šimtų dol. apskolintą bakužę.

Ne, mės ne reikalaujame pinigų nė namų nė automobilių, kurius kapitalistai, arba menantiejie save kapitalistais, šiandien turi. Mės norime naudoti žemę ir mašinerijas, o mūsų darbas kasmet pagamįs mums visus gerus gyvenimui daktus.

Vėla, socialistų programas ne tuom užsidavęs, kad sulyginti už visokios rūšies darbą mokestis. Kuomet socialistų

partija įsigalės, ji atras tokią industriją, kuri rymo ant algų. Ji atras kad vieniems moka labai daug, kitiems labai mažai. Ji atras, kad daugumas žmonių negali gaut darbo. Ji atras prie darbo burius kudikių, kuriems prigulėtų eiti mokyklosna. Ji atras, kad didelė dalis darbininkų triuso eina užsilaikymui ir smaguriam dykunų.

Dabar, aš nežinau, nė kas nors gali žinoti, koki bus pirmieji žingsniai socializmo administracijos. Bet imant atidžion kad socializmo valstyba ateis drauge su visutina permaina industrijos, kaip aš aprašiau, — aš misliju, kad drąsiai galima pranašauti sekančius įvykimus:

Panaikinta bus rendos, procentai ir kapitalistams nuotrupos (dividendai).

Išimta bus iš fabrikų vaikai ir nusiųsti mokyklosna; teipgi bus trumpam laike dvigubai padaugintas skaitlius mokintojų.

Išsyk bus pakeltos mokestis visiem dabar blogiausiai apmokamiem darbininkam iki vienodo su kitais laipsnio.

Išsyk bus sutrumpintas darbo laikas iki 8 valandų, ir laipsniškai bus vis trumpinama sulyg to, kaip užtektinai industrijoj bus išdirbama turtų ir išteklių visiem žmonijos reikalom.

Nežiurint į tą, ar „pinigai“ bus panaikinti, ar dar palikti, — visi darbo vaisiai parsiduos atgal darbininkams už tikrą lėšų kainą (nominališkus kaštus padaryto daikto), uždėdam smulkų procentą apmokejimui visumenės samdinių, kurie šėipjau tarnaus visumenei už dyk; tokiu budu bus panaikinta visos šiandieninės taksos.

Prasidėjus kooperatyviškos respublikos veikmenei, mokestis susidavdys pučios. Pavyzdin, jeigu negalima bus gauti ganėtinai gatvešlavių po 50 c. už valandą, visumenė jiems mokės 60 c. Jeigu per daug rasis knyglaičių (bookkeepers) po 50 c., tai mokestis galima bus numazint iki 40 c. už valandą, iki dalis knyglaičių nesusiųškos sau darbo daugiau reikalaujamo.

Reikia tikėtis, kad socializmo valstyba prižiūrės industriją ne iš vieno centralinio verpeto. Socijalistų partija visur ir visumet paveda saurėdą visoms kuopelėms, kurios tik tinkamai gali apsidirbti reikalus. Vėla, neatims nuo artistų šepetėlių, nė nuo fermerių ukelių. Męs tvirtiname, kad tik toki industrijos pragomai prigulės visumenei ir bus abelnai vartojami, kurie yra dikčiai sukrautini, kaip va: geležinkeliai, mašinerijos, laivai, didelės cukraus ir kt. plantacijos, ir šimtai tam panašių darbo įnagių. Bet jeigu žmogus panorės ką dirbti pats sau ir su savo įnagiais, niekas ant svieto jam to neuždraus; bet tada dalykai teip stovės, kad su aukščiausiais ištobulintomis mašinerijomis ir dirbant bendrai (kooperatyviškai) daug daugiau bus galima padaryti reikmenų ir trumpiausiu laiku, negu dirbant pavieniai. Tai gi vargiai kas norės sau vienas vargintis.

Ant galo, socialistai sutvers valdžią ne tam, kad prižiūrėti viens kito veikimus. Jie užsitikrinę, kad kiekvienam turint lygią progą įgyti išteklingą gyvenimą, nebus patraukimo vogti. Męs galėsime palaikyt dar keletą metų keliolika policmonų, bet jų užsiėmimas daugiausiai bus prižiūrėti tuos, kurių pasilaikymą ir sveikatą kapitalizmas jau yra su griovęs. Kada alkoholius jau neparsidavinės dėl pelno, kada prigavystės nebebus vartojamas kad iškilti draugijoje, ir kada kožna moteriška turės užtikrintą pragyvenimą be parsidavinėjimo savęs paleistuviams, – tada męs drąsiai galime visus doros klausimus palikti išrišti kožnam per save, o draugija tegul užsiims vien tik išdirbimais reikalingų žmonijai daiktų.

Tai mat ką socialistai mislija. Jie nori atimti nuo žmogaus individuališkos laisvės. Priešingai, jie praregėjo ir skelbia, kad šiandien vos keletas yra tokių, kurie turi laisvę, vertą to žodžio. Jie mislija ir eina prie to, kad padaryt individuališką laisvę tikru daiktu. Prie to eina per SOCIALISTŲ partijas, o męs, lietuviai – amerikiečiai per Lietuvių Socijalistų Partiją Amerikoje. Kas tas yra, aš bandysiu paaiškint ateinančią savaitę.

Pagal C. H. Kerr Vargomatis.

LIETUVOS INTELIGENCIJA!*

Jau artinas galas senai politiškai tvarkai. Už karo sunkumų žmonės nebeteko kantrybės ir sukilo prieš Rusijos despotą. Krustelėjo labiausiai slegiamoji draugijos dalis – darbininkai, ir nuo to sujudimo nebeapvaisomai pakrypo caro sostas

* Prisiūsta iš „Darb. Balso“ redakcijos. Spaudinta Lietuvoje, 3000 egz. Red.

ir biurokratijos gaujos galybė.

Kartu su kitais ir Lietuvos liaudis nėšė savo aukas despotizmo Molochui, tukstančiais žudama Tolimuose Rytuose. Kartu su kitais ji žada dabar sudraskyti carizmo užmestus retėžius. Jau sugniaužtas liaudės kumštis pasikėlė ant galvos caro tarnų....

Visi laukiame audros. Žada buti perkunai, užmuštieji ir sužeistieji žmonės. Galima laukti maištų, gali net čielos apygardos sulygintos būti su juoda žeme, nes perilgai kentėjo mūsų darbininkai ir vargingieji sodiečiai, ir perdaug jų krutių prisirinko keršto. Jau keliose vietose blikstelėjo zaibas ir nutrenkė caro bernus... Tai jau pradžia!... Dabar tik tvirta revoliucijinė organizacija gali kerštą atkreipti į atsakomą pusę.

Metas dabar visiems kam brangi visumėnės gerovė, stot ant pozicijos, ir pasistengti, kad liaudės kraujas, kurs turės prasilieti, nesilietų be reikalo ir butų apverstas varguolių naudai.

† Męs Liet. Socijal-Demokratų Partija, vadovai Lietuvos darbininkų, jau seniai esam savo vietą užėmę ir varom savo darbą. Žadinom proletariją prie kovos su caro valdžia, organizavome jį po miestus ir kaimus; męs jam šiandien statom išrišti svarbiausius užduočius busimos Lietuvos gyvenimo:

nuverst caro valdžią ir iškovoti mūsų kraštui politišką autonomiją su seimu Vilniuje, renkamu visutinu, lygiu, slaptu ir tiesiu balsavimu, be skirtumo tautos, tikėjimo ir lyties; sutverti vietoj despotiškos caro valstybės demokratišką federuotą respubliką, prie kurios Lietuva prisidėtų kaip lygi, o savo santykius su kaimynais išaiškintų per įgaluotus Vilniaus Įsteigiamojo S-o atstovus.

Lietuvos inteligencija! Tu geriau už kitus gali atjausti koks sunkus ir svarbus darbas turi but, revoliucijai kilus, padarytas. Lietuvos liaudėi spėkų užteks: ji daug iškentėjusi da daugiau gali pakelti pūsletomis savo rankomis.

Bet mūsų Partijai reikia dabar ištempti visas savo spėkas, kad visur mynioms parodyti tikusį kelią ir juo vesti. Visam kraštui sukilus sunku bus mums viską apimti, todėl šankiame visus, kam nuoširdžiai rupi darbo žmonių gerovė, kas ateityje norėtų matyti Lietuvą politiškai laisvą ir demokratiškai sutaisytą, eiti pas mus padėti mums gyvu darbu, pinigų, ginklu. Męs nepraešome iš jūsų mylistos – reikalaujame pildymo draugijos pareigų.... Tik Lietuvos liaudė, laimėjus kovoje, galės visus laisve apdovanoti, ir inteligenciją ir Lietuvos moteris, norinčias sau lygias tiesas įgyti.

Lietuvos jaunumene! Tavę laudė laukia ateinančios su gyvu darbu, žodžiu ir pasišventimu.

Kovon išvieno su mumis, visi liaudės draugai! Kas šiandien ne su laude, tas eina prieš ją!

Szalin caro valdžia!

Tegyvoja Revoliucija!

Tegyvoja Isteigiamasis Seimas Vilniuje!

CENTR. L.S.D. PART. KOMITETAS.

Politiška peržvalga.

Žemiečių kongresas Maskvoje užsibagė. Du sykiu policija bandė jį išardyti, bet kongresninkai nepasidavė. Kongresas numieravo konstitucijai projektus ir pavedė išrinktai komisijai pasirupinti kad jie but apdirbti. Buvo kalbėta apie visutiną balsavimą renkant valdžias, bet nutarta pabrūkų darbininkams to balso neduoti. Mat jie beturėčiai-proletarijai. Kongresas nutaręs antrą suvažiavimą, teipgi Maskvoje, rugp. mėnesyje, išsikirstė. 27 liepos policija užpuolė namus, pirmsėdžiavusio kongrese, Golovino ir biuro sekretoriaus Pollnero, iškratė ir išnešė visus kongreso dokumentus. Vadinas, kongreso darbus nunešė carizmo šuo ant vuodegos.

Sakoma, kad jeigu butų pavesta politika moterims, tai svietas umai įgytų visai kitokį išžvilgį. Mūsų Tedis (kaip amerikoni vadina prezidentą Roosevelt) pasiuntė Japonijon savo dukterį su karės sekretorium Taft, kuriuodu japonai priėmė su triukšminga pompa. Ar mūsų prezidentas mislija suteikt Amerikai naują veidą, ar ne, tai nieks negal įspėt. Bet kad amerikoni su japonais ėmė dabar lošt politiškus šachmatus, tai ne slapta. Su tokia pat pompa amerikoni priėmė ir Japonijos komisorius, atvažiavusius Amerikon ant tarybų su Rosija, prasidėsančių 5-tą rugpjūčio.

Žuvėdų visi ministrai apleido savo vietas. Su Norvegija dar vis neįvyksta susiderinimai.

Japonų vyriausis tarybų komisorius, baronas Komura, pribuvo 24 liepos New Yorkan ir 25-tą nuvažiavo į Oyster Bay, kur maudosi Rooseveltas. Sakoma, jog apskaityti yra japonų karės nuostoliai iki 700 milijonų dolierių ir 5700000 žmonių, iš kurių 370000 ruskiai. Japonija reikalaujanti nuo caro milijardo dolierių atlygos. Sachalino, New Czwango ir Mandžurijos geležinkelių. Ant išsinešimo ruskių iš Azijos Japonija ne labai gulanti, tikisi kad jie ir teip turės išsinešinti.

Darbu skrytyje.

Gandas eina, kad anglekasyklų baro

No. 12

nai rengiasi su kalnakasiais į kovą. Rengiasi į ją abi pusi: kalnakasiai organizuoja savo tarpe susiėlpimo kasą, mokant dabar tam tikras mėnesines pagalves, o kasyklų viešpačiai pila magazinus anglių. Gresia milžiniški streikai iškilti apribėse kietosios ir minkštosios anglės, ir tai greitai laiku. Streikai visų pirmu iškiltų Pensylvanijoje, paskui Naujoje Anglijoje ir apie didžiuosius ežerus.

Chicagoje sustreikavo 20000 piovėjų medžių. Jie nori pakėlimo mokesčių nuo 28 iki 30 c. už valandą; tuomet tarpu darbdaviai nori visai atsisakyti nuo unijos darbininkų. Taigi dabar šie jau nebūna nei pakėlimo mokesčių, bet streikuoja prieš „atvirų darbuočių“ sistemą.

Kalifornijoje ir Floridoje streikuoja restoracijų ir viešniųjų tarnai, lekajai. Biotuojant streikuojamas vietas reikia tęmyti, ar turi tarnai žalius unijos guzikus. New Yorko gelžies poliruotojai streiką laimėjo, dirbs 54 val. savaitėje.

Clevelande, O., streikuoja kailiadirbiai.

New Yorko kepurinkai ir skrybelninkai, išsiunčiant savo delegatus Pittsburgan – konvencijon A. F. of L., – įsakė, kad unija turi eit prie „padarymo galė tai barbariškai kovai kliasų, atiduodant visus pragumus išdarbystės ir padalinimo žmonių rankosna, kaip kolektyviškai kuopai.“

Galvestone, Tex., atsibuvo klerkų konvencija, kurioje tapė priimta nauja, su daugeliu permainų konstitucija. Pakelta mokesčiai į tarptautišką biurą iki 25 c. ant mėnesio ir sergantiems mokės 5.00 a. t. savaitės pašalpos.

Toronto, Kanadoje, rengiama rugpjutyje suvažiavimas spautuvininkų.

New Yorke eina tyrinėjimai apie tulą samdos agentą Szvare, kurs pristatydavo a: eivins pietinių valstijų kasyklosna; mat ten su jais, bauriau elgdavosi negu su n: laisviais, o naktimis saugodavo miegančius ginkluoti sargai, kad nepabėgtų. – Mat laisvės šalis!

Camdene, N. J., streikuoja dirbtuvė Warren Webster kompanijos už sutrumpinimą valandų.

Žinoma kapitalistų draugija – „Citizens' Industrial Ass'n of America“, perkėlė savo vyriausią buveinę iš Indianapolis New Yorkan, kur buk ketina uždėti savo organą po vardu „Square Deal“ (grynas žodis) ir iškelti kovą su unijomis ir už įvedimą „atvirų darbuočių“.

New Yorke buk organizuojasi elektrikos mechanikai į anti-streikinę uniją. – Tai bent atsizymės!

Illinois aukščiausias teismas pripažino, kad darbas yra „laisvas“, tai yra fabrikantas turi tiesią statyti darban skebus

ir, jeigu unijistai darys kokias kliutis, juos galima pavaišinti su švinu.

Don-Kichotai XX-ojo amžiaus.

Genijališkas satirikas Servantes parašė kadaisiai vieną apysaką, kurioje išvedė man ravones tulo suvaikėjusio pongalio „Don-Kichot“ (skaityk: Don-Kišot). Nelaimingas senbernis tas Don-Kichot išėjo raitas įieškoti svieto „mandrasties“ ir, kur tik jis vyko, visur sutiko prieš save einančius milžinus, raganius ir karumėnė. Žinoma, su visais jis kariavo. Kova jam niekad nesisekė. Tai jau buvo jo paties kaltė, ar... kvailumas. Pavyzdin, pamatęs vėjuoj maluną, persistatydavo jį sau už milžiną. Ir na, imtynių. Neieikia sakyti, kad maluno sparnai jį užkabinę, išsviesdavo nabagą karžygi aukštyn kojoms į orą ir krisdamas džiaugėsi kad pataikė ne į akmenį tik purvynėn. Arba pamatęs suodina kalvį, eidavo narsiai su juom kovon, kaip su raganium. Czia jam dar blogiau nutikdavo, nes juk kalviai yra žinomi, kaipo begėdė ir nemėgstanti šposų luoma. Avių burius Don-Kichot priimdavo už kariauną, ir kada pergalingai įsisukdavo jos vidurin, tei piemens karžygi pagaudavo ir nemieiaširdingai pritvodavo. Daug, daug šposų sau prisitaisė nelaimingas Don-Kichot; vargo ne tik jis pats, bet ir jo biednas kuinelis, o teipgi ir jo ginklanešys, Sančo-Pančo, kurs lydėjo savo poną raitas ant asilo. Tankiai vienok išeidavo, kad Sančo-Pančo parodydavo savo prigimtą gudrybę, ir smugiai karės daugiausiai kludavo pačiam jo ponui.

Vienok visgi, dėlei vieno puskvailio užmačių turėjo kentėti čielos tris ypatos: arklys, Sančo-Pančo ir asilas. Istorija Don-Kichoto teip yra juokinga, teip svarbi satira, kad ji savo vertės nenustos amžinai. Servantes parodė ir tąs priezastis, kurios išvarė biedną Don-Kichotą iš galvos: mat jis prisiskaitė senoviškų, apie milžinų ir kitokių išmislus, pasakų.

Garbė Servantes'ui!

Nebejieškokim naujų Servantes'ų, o tik pasikakinkim mūsų gadynės don-kichotais, kurių, o vai! – visur pilna.

XX-ojo amžiaus don-kichotai iškėlė karę jau tik prieš vieną priešą – socializmą. Visai nabagai jį sau perstato: ir anarkizmu ir ateizmu ir masonerija ir žmogžudija ir visokiais baisumais, kokius jie yra išskaitę, panašiai Don-Kichotui – savo pratėvini, iš senų senų biblijų ir girdėję nuo neužrašytų padavimų. Vienok nabagus don-kichotus vis nemaloningai subloškia galingo progreso sparnai ir suteškina į jų tamsybės dumblius.

Kariavo prieš teorijas apvalumo žemės skritulio, kariavo prieš burtininkus, kariavo... o daug turėjo prieš ką kariauti! Sudribo vienok jie, drauge su išrastomis priešams torturomis, degančiais laužais, lenciugais, kaladėmis, replėmis. Nėra jau to visko. Žmonijos pirmzengystė triumfuuoja.

Dabar don-kichotai pasigriebė kitą ginklą – vienintėlį užsilikusį jų rankose, tai keikimus ir grasinimus amžino pragaro ugnimis. Bet žmonija nusijuokė iš jų žodžių. Don-kichotai siunta, keikia, plustasi, daužo sienas ir paramščius, – žmonės klauso ir šypsoi, teip lygiai, kaip kad matydami teatruose besimaivančius akrobatų arba putojantį pasigėrusį fakirą.

Tas privarė don-kichotus prie pašėlimo. Teip nematoms, teip nejučiai išslydo iš jų rankų ginklai! Teip netikėtai reališka teisybė bando praplėsti jiems patiems akis ir parodyti, kad jokių šiame pasaulyje priešų nėra: kur tik eina, vis randa žmones ir žmones, savo brolius! Reikėtų tik patiems don-kichotams tapti žmonėmis. Bet tada reiktų išsizadėti ir tų įspudžių, kurius įgijo beskaitydami pasakas ir į jų įtikėjo, kaipo į šventą tiesą.

Vienok ne visada ir don-kichotai pasiliko don-kichotais. Jie susiprato, kad ir jie yra žmonėmis. Pamatė, kad reikia pradėt reališką gyvenimą. Kad reikia prieš savo priešą – o kuriuom, kaip sakiau, yra socializmas – išrasti kitoki kovos keliai. Ir don-kichotai susikrovė ant lentynų biblijas, egzortus, prakeikimus – visus tuos suluzusius ginklus, – o ėmėsi už kitokių. Politika ir valdžia – štai dabartinis jų įieškinys, jų kovos laukas.

Neprošalį mums socialistams žinoti, kad ta don-kichotų permaina parėjo visų pirmu Italijoje, minėtinai Ryme, kur „šventasis“ tėvas, Pijus X, pasiskubino susibičiuolianti su viso svieto valdovais ir susitaikė su, savo pranokėjų prakeikta, Italijos monarkija. Senas priezodis, kad „uolos (katalikų tikybos) nepergalės ir pragaro vartai,“ pasirodė niekam netinkamu užsitikėjimu, ir jis užmestas tapė teipgi. Neseniai išleistoji Pijaus X enciklika gieda visai ką kitą, negu enciklikos ankstyvesnių metų. Joje popiežius atvirai ir neveidmainiaujant rodo katalikams, kad didžiausias žmonijos priešas yra – socializmas. Ragina vyskupus ir visą kunigiją, kad imtų Italijos rinkimuose stropų dalyvumą, ir tuomi sumazintų socialistų įtekmę parlamente. Jis teip gula ant žmonių, kad tie prilaikytų monarkiją, tą pačią monarkiją, – carų, karalių sistemą, kuri žudo Rosijoj žmo-

! Tave laude...
u darbu, žodžiu

umis, visi lian...
n ne su laude,

ja!
asia Seimas Vilniaus
T. KOMITETAS.

peržvalga.

Maskvoje už...
bandė jį išard...
pasidavė. Kong...
itucijai projek...
misijai pasirup...

Buvo kalbėta...
enkant valdžia...
bininkams to bu...
beturčiai-proletar...

antrą suvažiav...
igp. mėnesyje, iš...
licija užpuolė nam...
ngrese, Golovino

ollnero, iškratė...
dokumentus. Va...
is nunešė carizmo

gu butų pavesta...
vietas umai įgyt...
Mūsų Tedis (ka...
prezidentą Roose...

savo dukterį su...
turiuodu japonai...
pompa. Armų su...
ateikt Amerikai...

ieks negal įspė...
japonais ėmė da...
hmatus, tai ne al...
amerikonai prie...

isorius, atvažiav...
ybų su Rosija, pra...
učio.

ministrai apleido savo...
dar vis neįvyksta

is tarybų komis...
pribuvo 24 liepos...
uvažiavo į Oyster...

seveltas. Sakoma,
ponų karės nuost...
dolierių ir 570000

0000 ruskiai. Jap...
o caro milijardo dol...
no, New Czwan...

žinkelių. Ant iš...
Azijos Japonija ne...
d jie ir teip turės

skrytyje.

kad anglekasykli

„KOVA“

Lietuvių Darbininkų Laikraštis.

„KOVA“ išveina kas pėtnyčiai.
Kaštuoja ant metų \$2.00
ant pusės metų — \$1.00
ant 3 mėnesių — 50 c.
Europos — \$2.50.
Visokiuose susisiekimuose turi but adresuojama szialp:

„Kova“
412 Siegel St.,
Philadelphia, Pa.
Apgarsinimai mokas:
Sykis už colį — 50 c.
Mėnuo už colį — \$1.00.
Metai už colį — \$10.00

„KOVA“ The Lithuanian weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 412 Siegel Str. Philadelphia, Pa.

Rates of Advertising:
One inch once \$0.50
One inch one month \$1.00
One inch one year \$10.00
Subscription rates;
One year \$2.00
Six months \$1.00
Three months \$0.50

All communications should be addressed to:
„Kova“
412 Siegel Str.,
Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter May 17, 1905, at the post office at Philadelphia, Pa., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Ko mes reikalaujame:

1. Kolektyviškos savasties visų industrijų esančių rankose bendrovių (trustų) ir draugovių, ir visų viešų apsirūpinimų patįs savim.
  2. Demokratiškos priežiūros ant tokių kolektyviškų industrijų ir apsirūpinimų.
  3. Sutrumpinimo darbo valandų ir laipsninio padidrinimo algų.
  4. Visuotinės apsaugos darbininkų ir gerbiamo atsilio pasenusiems.
  5. Užtektinumo kiekvienam žmogui darbo.
  6. Mokinti vaikus iki 18 metų. Panaikinti vaikų darbą.
  7. Lygių politikiškų tiesų vyriškiems ir moteriškoms.
- Brolau, jeigu to geidi, balsuok už socialistų partiją.

nes, ir skerdžia juos Aprikoj, Azijoj, Australijoj, ir Amerikoj prilaiko „baltąjį terorą“. Jis jau nebesiskelbia, kaip darė velionis Levas XIII, esąs „krikščioniškuoju socialistu“ ir žmonių draugu. Tas žaidymas pasirodė bevaisium ir net pavojingu. Atviras susivienijimas su monarkais ir caru daugiau masina jo skonį daugiau žada paramos „Petro uolai“ regeu evangelija. Ir kad tuliems iš katalikų neišrodytų tokia don-kichotų permaina labai nužvelgiama ir toli atsiskyrusi nuo amžiais skelbto mokslo „meilės artimo“, tai tapo išrasta nauja spalva — mišinys tautietystės su religija, — kurią don-kichotai skubina savo politiką aptėplojo. Nemislykit, kad tai dedasi tik Italijoje. Pasiziūrėkit tik aplinkui, — pasiziūrėkit ir mes lietuviai, apie savę ir mūsų organizacijas, — o pamatysime atbalsį don-kichotinės politikos....

Kai kuris iš skaitytojų man tars: tai ko tad rupinēs? Juk kova su vėjo malunais mums pavojaus nedaro? — Teip, mielas broli, nedaro blėdies don-kichotai vėjiniams malunams, bet už tai daugelis iš mūsų turēs nukentėti, kurie pildome rolę Don-Kichoto kuinelį, jo ginklanėsių Sančų-Pančų ir jų asilų. Už tai aš ir priminiau tą istorišką „karžygį“, kad mes pasimokinę iš patyrimo kitų, apsaugotume nuo atsakymo už kitų sukliurusį protą. Apie likimą socializmo aš nesirūpinu, nes jo ne tik pragaro vartai, bet ir milijonai don-kichotų nepergalēs.

***

DARBININKO KRONIKA.

¶ Rašo mums iš Pittsburgo, Pa.: — „Mūsų L.S.P.A. kuopa, susidedanti iš draugų šių vietų: Pittsburgo, Allegheny ir Wilmerding, Pa., laikė 16 liepos pusmetinį susirinkimą, užsimokėjom mėnesinę (4.20) ir išrinkom ant ateinančio pusmečio į vietinį komitetą šiuos draugus: pirmsėdžiu, P. Kailius, 532 Ann st., Allegheny, Pa.; pagalbininku jo, K. Kiršenas, Box 819, Wilmerding, Pa.; sekr., J. Miliauckas, 1702 Wharton str., SS. Pittsburg, Pa.; išdininku, J. Kazlauckas, 194 Ann str., Pittsburg, Pa. — Kadangi mums reikaluose partijos priseina dirbti ne vienoj vietoj ir tankiai reikia parengti susirinkimus ir kituose miesteliuose, tai dėlei išvengimo kokių skerspinių nuo kapitalistų bernų, meldžiame Centr. Kom. prisiųsti mums čarterį.“

— ¶ Iš Brooklyno, N. Y., rašo: — „30 liepos atsbuvo viešas susirinkimas, kuriame vietinis revoliucijinis komitetas išdavė savo darbavimos apyskaitas. Pribuvo tulų draugysčių delegatai ir, visi sykiu peržiūrėję finansų stovį, rado jog rev. ko-

mitetas atliko savo darbą teisingai ir gerai. — Nuo pirmiaus priduoata per J. Naujoką Centr. Išd. — Dr. J. Szliupui, \$ 62.26, o vėliau pasiūsta, teipgi per J. N. Dr-ui Szliupui \$ 21.66. Tad iš viso buvo surinkta \$ 83.92. — Podraug šaukiame į mus brolius, vietinius ir kitur gyvenančius, stoti į glitas tos šventos kovos ir šelpti ją našlės skatikėliais.“ — Pasirašo delegatai „Liet. Sunų Dr-ės“ ir „Susivien. Lietuvaicių“: P. Briedis, V. Ainauckas, Zigmonta Mockienė.

¶ Tulas drg. iš St. Louis, Mo., p. „Kunigų Priešas“ mums rašo: — „Čzia lietuvių yra vidutinis burelis. Darbai eina gerai ir uždarbiai neblogi. Szeip jau lietuviai labai suskurdę dvasiškiai: keletas sumanesnių vientaučių, išgirdę atbalsius darbavimos lietuvių kitu se miestuose dėlei gelbėjimo tėvynės ir kitų darbinikiškų reikalų — subruzdė vesti savo draugus susipratiman; bet tamsesnėjie emė daryti visokias paines ir kelti nesutikimus, vadindami darbštesniuosiis šliuparniais, nors jie patįs tiek pažįsta Szliupą ir jo darbus, kiek mulas geografiją; jie rauda, galvas suėmę, caro ir visus besitrusančius dėlei laisvės, vadina maištininkais.“

— ¶ Vienas iš Pittsburgo draugų rašo: — „Pittsburgo socialistai užmanēm sušaukti abelną susirinkimą visų vietinių revoliucijinių gairių, laike kada ruskių ir japonų atstovai laikys Portsmouth, N. H., tarybas. Norėtum ištraukti rezoliucijas, ištardami panieką atstovui despotų ir sąjausmę atstovui japonų (nors gal ir šic nemažesni yra despotai, pralieję tiek žmonių kraujo dėlei valdžiu užsimanymo, tečiaus visgi matom kad jie atnėsė dalį ir naudos — civilizacijai ir išsiliosavimui daugelio tautų iš-po rusko jungo), ir apskelbti tą angl. ir liet. laikraščiuose. Bet kiti iš musikių tam priešinasi, sakdami, kad rėkavimai nužemēs revoliucionierių vardą. Lai „Kova“ ištaria savo nuomonę tame dalyke.“ — Sziaame atsitikime mes tokiai rezoliucijai nuoširdžiai pritariame; pasipriešinimai prieš priespaudas visur yra reikalingi ir visumet turi, nors dalelę, gerų pasekmių.

— ¶ Iš Chicagos, Ill., rašo p. „Busentis Parapijonas“ štai ką: — „Ant socializmo dirvos čia labai sunku darbuotis, nes čia žmonės yra suvaziavę iš kaimų, tamsūs, nemoka jokio rašto paskaityt, ir socializmo bijosi, kaip ugnės. Buvo vienoj vietoj užmanyta parinkti revoliucijai aukų, tai tamsunai išsikalbinojo nuo jų, girdi, pateksė aukos anarkistam, arba — girdi, žydai priduos gan revoliucijai pinigų, nes jie turtingesni. Išsistatė sau ant paskolos už 45000 bažnyčių ir dabar lupasi nuo viens kito, kad tik išsimokėti. Gaspadi-

nes nelaiiko vyru
katyčion.“

¶ Plymoutho
rašo: — „Mūsų k
ro susirinkimą,
palinkėjimą, k
nariai, prieš bus
intų rimtai rupi
didatų į valstyb
me reikale išvi
nutarymą — s
minėtinai su
tarta laikyti s
kiekvieno mėne
ge.“

¶ Atkreipia
ninkų ant išėj
dijos: „Lėkė k
vabalas.“ Trui
juokinga, gaur
išmoki. Gryt
už 12 c. — I
teatrus ir pasit
idealams. Čzia
dingo darbo.

¶ Podraug
„Kovos“ reda
kių naujausių
viskų, ruskų ir
L.S.D.P. ir „I
te tik iš šios r
prekę ir palail
gystę. Paminl
kai.

¶ Dr. J. S
prisiuntė cent
parduotus tiki
drg. Moteuno
tengkit, draug
duot, katrie j
¶ Išidėmėl
tijos centr. tu
bauckas, pers
saic, N.J. ir
Ave.

Atsitikus
vių gyvenit
tuojau prade
čius, tuojau
ir t t. Teip j
tuvoje revoli
pradėtas rinl
kome komit
not, kad išri
teip paleist,
dant dygt u
ant tojo kon
podraugiai
galint pirm
na ne tik ko
nė. Kiti m

nės nelaiko vyrų gyvent, jei tie n'eina bažnyčion."

¶ Plymoutho 24-ta kuopa L.S.P.A. rašo: — „Mūsų kuopa 24 liepos laikė savo susirinkimą, kur, tarp kitko, išreiškia palinkėjimą, kad visi mūsų partijos sąnariai, prieš busimus valdiškus rinkimus, imtų rimtai rūpintis apie nominaciją kandidatų į valstybių valdininkus, einant tame reikale išvien. — pagal I-ojo Seimo nutarimą — su Amerikos socialistais, minėtina su „Socialist Party" — Nutarta laikyti susirinkimus reguliariškai kiekvieno mėnesio 1-mą savaitę, ketverge."

¶ Atkreipjame atidžią lietuvių darbininkų ant išėjusios socialistiškos komedijos: „Lėkė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas." Trumpa (2-juose veiksmuose), juokinga, grynoji kalboji ir labai lengva išmolti. Gaunama „Kovos" redakcijoj už 12 c. — Draugai, sukruskite rengti teatrus ir pasinaudoti scena socializmo idealams. Čia visiems yra lengvo ir naudingo darbo.

¶ Podraug tēmykite, draugai, kad „Kovos" redakcijoje galima gauti visokių naujausių socialistiškų raštų — lietuviškų, ruskų ir lenkiškų; visi išleidimai L.S.D.P. ir „Darb. Balsas". Reikalaukite tik iš šios redakcijos; gausite už pigią prekę ir palaiškysite mūsų knygų vertelę. Paminkite, kad mums sunkūs laikai.

¶ Drg. J. Sagevyčius iš Ansonia, Ct., prisuntė centr. išdan L.S.P.A. 1.00 už parduotus tikietus laimėjimui, leidžiamo drg. Moteuno siuto ir kuygų. — Pasis-tengkit, draugai, visi taip sparčiai išpar-duot, katrie jų gavote.

¶ Įsidėmėkite, draugai, jog mūsų partijos centr. turtų sekretorius, drg. S. Gri-bauckas, persikėlė iš New Yorko į Pas-saic, N.J. ir gyvena po N° 60 Dayton Ave.

Visi iš vien!

Atsitikus kokiam svarbiam lietuvių gyvenime reikalui, mus tautiečiai tuojau pradeda dėti prie jo savo trupučius, tuojau renka tam tikrus komitetus, ir t.t. Taip pat padarė ir prasidėjus Lietuvoje revoliucijai. Sziandien turime jau pradėtus rinkti revoliucijai aukas ir išrinkome komitetą. Bet visumenė turėtų žinoti, kad išrinktąjį komitetą ne privalo taip paleist, kaip zuikė savo vaiką pradendant dygt usam; ne privalo visko suverst ant toje komiteto, bet turi darbuotis visi podraugiai ir stumt pradėtą darbą kaip galint pirmyn, nes tas dalykas juk apeina ne tik komitetą bet lygiai ir visumenę. Kiti mano, kad išrinkus komitetą

patiems galima bus sėdėt rankas susidėjus, o jau išrinktas komitetas, kaip koki alčyons, tegul sau trunkosi ir landžioja į žmonių kišenes.

Lietuvių visumenė, dabar išrinkusi L. Rev. š. Kom. Am. menkai tesidarbuoja, laukdama, kaip tinginis pralupto karvelio, kad kas gomurį įmestų. Teisybė, keletas mūsų tautiečių širdingai pasišventė tam garbingam darbui: klabina per laikraščius, lando po grėčias, ir prie visokios progos stengiasi išnaudoti taip svarbią valandą ir surinkti kokį centą aukų. Bet kartu žiurėt į pačią mūsų „visumenę", ypač lietuvių draugystes; tuometarpu, kada Lietuvoje gyvenimas verda kaip katilė, žmonės brenđa prie laisvės per kraujus, — musiškaia, kaip tie totoriai, apsidė apie ugniakurą kepa bulves.

Mieli viengėniai! Jeigu dar turite nors kibirkštėlę meilės savo prigimtos šalies, savo brolių prispautų despotiška ranka, po kuriaja jau ne tik laisvaus gyvenimo nėra, bet badas marina, — suminkštinkit savo širdis ir ištieskit jiems pagalbos ranką. Matydami savo tėvelių, brolių ir seselių išdžiuvusius nuo skurdo veidus, ko mės butume verti, jeigu nepadėtumėm išsikauptoti iš tos pragariškos nelaisvės? O juk tokių kankintinių mės turime koznas lietuvius ir lietuvė. Akyvaizdoje tokios šventos kovos, kuri prasidėjo ir eina Maskolijoje ir mus tėvynėje Lietuvoje — stengkimės kuodaugiausiai prie jos prisidėti, surinkti jos sušalpai pinigų, už kuriuos mės įtaisysime įrankius papiaut gįslas despoto siaubuno ir jo kraujas tuojau ištekės, kurį prisiurbė iš mus pačių ir mūsų brolių ir seserų.

Am. Liet. Rev. Kom. savo darbą jau daro, kas tik jam galima ir priguli. Komitete yra sąnariai, kurie tnykščius, t. y. Lietuvos ir Maskolijos revoliucionistus pažįsta asabiškai. Taigi darbas — sušelpimo revoliucijos, bus galima gražiai ir atsakančiai atlikti. Bet čia dar jūs turite žinoti, jog tokiuose reikaluose paprastai esti prisilaikoma konspiracijos; daugelio sutarymų negalima viešai garsinti, nes Amerikos laikraščiai juk eina Maskolijon tik per žandarų rankas, kurie viską iššnipinėja ir iš kokio neatsargaus mūsų žingsnio, gali pridaryt daug šunybių mums, mūsų darbams, mūsų broliams Lietuvoje, o teipgi blėdę revoliucijos sriovei. Taigi nereikia duodant kokį centą tuojau šaukti: a, na gi parodykit ką jūs už tą pirksite, kur jūs tą padėsite. Laikui bėgant visi pamatys, kur jų trupinėliai tapo sunaudoti. Rasi tas bus labai greit ir gal jau bus tada prašvitus saldi laisvės aušrelė....

Kaip minėjau, čia reikalas yra ne komiteto, ne kokios vienos ar kitos ypatos,

bet kiekvieno lietuvių, kiekvienos lietuvių draugystės, visų organizacijų, visų lietuvių. Dėlto sukrusime. Darbuokimės patįs ir raginkime kitus. Surinkę revoliucijai pinigus siųskime tiesiai Centraliniam L. R. Sz. K. Kasieriui; Dr. J. Szliupas, 328 Federal str., Philadelphia, Pa. Prie to nesiduokime apgauti visokiems viliokams; neprašykime vilkų avims į kumus, kaip kad padarė Massachusetts lietuvių susipainioję patiestuos skvernuos kun. Žilinskio ir Pežos. Szalin su tokiais prigavikais, teipat kaip ir su caru! Teprasmenga visokia nelaisvė ir teuzžydi miela liuosybė!

Patarejas L.R. Sz. Kom.
J. Naujokas.

Darbo žmonių giesmė.

Tvirti, drūti mės vienybėj,
Suėj į brolystę;
Vienybė, — uola mus, — ir čia
Reik laisvės rūmą grįsti.
Mus linksmina kova,
Mums nebalsi audra.
Raudons vėluks pirmyn
I kovą mus vadin
Žmogaus tiesas atgauti.
Mės grūdą prakaitu savo
Ugals dauginom metais;
Miestus pripildėme grožė,—
Kūju, kivrū ir spatais.
Alga už tai,— už vis —
Viena mums praputis;
Žiurk: valkai, pati —
Nuogi ir alkani.
Ne! — Čia tur kiltip virsti.
Lai kaip graustinis sudundės
Narsa iš mus krūtinės.
Oėda tam, kas rankas sudės
Ir n'eis iš paskutinės.
Mės kuopoj — kaip uola
Nejudanti, drūta,
Tad stokim į eiles,
Ir kardas mus nuves
I pulkį laisvės rojų.
Apsiausk mus, saule, šviesybe
Mūsų dyves ir kftnus;
Šalin su proto tamsybe
Ir rikius siaubūnus!
Tas vargas, — neregys,
Mus piktas priciglyta,—
Ant galo mus apšvies
Ir sujungės nuves
I amžiną ramybę.

VISU ŠVENTE.

(Iš Varszavos atsiminimų.)

Oras, kaip rudens, labai gražus. Vėsus, bet nešaltas. Vėjas pučia, bet nesiuskina, kaip peslys lakiodams. Dangus apsiuiaukęs, bet nerodo ant lytaus. Taigi žmonėms nebuvo jokios kliuties keliauti į Brudno. Ir iš tiesų, apie piet kai prasidėjo, tai iki pavakarei nesiliovė. Iš viso miesto — pėsti ir važiuoti, nešdamiesi, ar veždami visi visokios rūšies ir pavidalo vainikus, arba ir be jų, žmonės skubinosi ant kapinių. Vieni ėjo atlankyti besiilsiančių vienybės ir lygybės rumė: tėvų, brolių, seserų, ar šėip-jau numylėtų, begyvenant, ypatų; kiti ėjo kaip draugai pirmutinių; tretai — kad kitiems pasirodyt; ketvirtai, ant galo, ėjo.... Bet kam čia pasakot!.. Eime ir mės, — pama-

tyšime!

Męs – tai darbininkai–socialistai.

Eime. Tegul mėš busime tie „ketvirtieji“....

Einam.

Tuoju – varšvine eiseną: mikliai ir kiek galint daugiau atsišokus (ant kiek pavėlija sotumas skilvio), – perėjom mieštą, praėjom pro stovintį ant aukšto stulpo Zigmantą III–jį, kurs mums, kasžiu už ką, grumojo – viena ranka laikydamas didelį kryžių, kita – iškėles kardą, ir čia pat palikę po kairei generolo gubernatoriaus rumą, pertrepsėjom tą ilgąjį „Aleksandro III“ tiltą, tysautį ant Vyslos; perskaptavom Pragą, praslinkome pro Sireną (Varšavos herbas), kuri užsikėsus kardu ir užsilengus skyda, stovi ant miesto rubežiaus, kad nieks nevažiuotų miestan neužsimokėjęs muito...

Prაėję tas mums paprastas mieste ypatybes, pasijutom priemiestyj, kaip paprastam kaimiškam miestelyj, kurį dabar, rudens laike, visai neapšmeizštum, jei pavadintum purvo magazinu. Netrukus pasibaigę priemiestis, ir mėš išėjom į tikrą kaimo kelią, kurs norint ėjo per smiltynus, bet turėjo gana riebių ir, kaip sako, „ponišką“, t.y. juodą, purvą, kurs važiuojantiems kabinosi į ratus ir arkliams į kojas, į pilvus, – tartum noredamas, kad jį panešiotų, lyg tikrą dykduonį, – o mums, varge, pėstininkams tai lyg žaltys vis rietėsi ir rietėsi ant kamašų peretkų, rodos, norėdams įkasti į koją, arba, lyg senoviškos mados šalininkų–patrijotų papirktas, stengėsi mums mauti kamašus, kad mėš avėtume tautiškos vyžoms, naginėjim ir kitokiais necivilizuotais apsiavimais....

Prаėjėjus kokį varstą, – gal tik kokias dvejas varšnas, – lyg kas ten mieravo! – mūsų atyda nuo purvyno pakilo ant abipus kelio gulinėčių kruvučių visokių vainikų: gelinių, smilgiučių, samaninių, popierinių. Buvo ten ir kryžių, susidedančių iš dviejų skerspagalių, apraišiotų tokiomis pat gražumynais, kaip ir vainikai. Tai kaimiečių išdirbiniai, ką liudija ir pardavėjas, stovintis už kiekvienos kruvutės vienodo savotiško tavoro. Vienur stovėjo koks storas, nemiklus vaikiozas, kitur – bobelka, arba didedas. Visų jų stambūs, nepajudinami, liudni gymiai aiškiai išreiškia surumbėjimą jų dvasios nuo kasdieninio, nepabaigtino, nuobodaus o kantraus vargo. Ir jų akys, vedančios kiekvieną praeivį, ar tas nesartiua prie jų tavoro, nuduoda greičiau lyg neišsitikėjimą, bailumą, o gal ir pavydą praeivių smagumui ir ganėtinam rubų švarumui, nekaip pritraukimą prie savo pardavinių; žodžiu – visa jų išvaizda, judėjimas ir rubai, šaukianti į dangų atmo-

nijimo, rodo, kad yra pervabridžiai. Tarp jų yra ir miesčionkų–purkupėjų. Tos moka geriau pritraukti..... Josios stovi šalykelėms, pasidėjusios ties savim, arba laikydamos ant kelies savo kašę: tai su obuoliais, tai su kriaušėms, tai su mižnėms, tai su „pipirnikais“ (pierninkais) ir cukerkoms, ir net su cukriniais „dievo avinėliais“, – kiekviena girdama savo tavorą ir meldsima praeivių, kad teiktųsi palengvīt jomsioms krom. lį. Čia tarj e kryžių ir kringelių matų šviesgeltoni kepti ražančiai ant „penkių tajemnyčių“ su tokiais–pat tešliniais kryžučiais. Toliaus kokia ten boba, matyt – „svieto pereiva“, pasistačius augstai ant trijų lazdu dėžę su fotografijoms ir su kanarka, špicmerges ir vaikvyrius vilioja; dėlei didesnio pritraukimo, ant viršaus tos įtaisos pastatyta marinė kiaulaitė. Kitur vėl kyrtaividė boba, pasidėjus kašę „pipirnikų“, popierėlėms apvyniotų, siulo išsiriunkt už 5 kapeikas vieną iš numarių, atspausūt ant storos popieros. Jei tavo numaris bus pažymėtas ir ant išlošiamosios kortelės, tai tavo giliuks; jei nē, tai ta moteriškė iš tikros širdies velija kitą numarį išsiriunkt, o vis, girdi, išloši. Toliaus, kruva žmonių susipraudusių į ratą. Kas čia per žingeidumas! Pastumiamė vieną, kitą, – žiurim: lioternitka! Apvalus stalielis su numariais ant kraštų ir su rodykle ties viduriu; pasukus tą rodyklę, sukasi ji kelias eilias ir apstojosa. Jei apstos ant numario, tai gausi kokią švilpynaitę, leliukę, stiklinę, ar kitokį brangų daiktą, kokių pilna kašė stovi palei kojas savininko to gešefto; jei ant tuščios vietos apstos, tai nesigailėk prakišęs penkias kapeikas ir nēšuiruok, nes tai sąžiniškas lošimas....

Ėjom, ėjom, jau kokį varstą nuėjom, o vis tie patys kryžiai, vainikai, tie patys kepti iš kvietinės tešlos ražančiai ant penkių „tajemnyčių“.

Kartais sutinki moteriškę su baltoms žvakėms. Dirstelėjus į ją, tuojaus ji padaro nuožemų, dievobaimingą krutėjimą ir išlėto prataria: „proše pana!“ ir jos akys ir visas gymis nebyliškai, bet aiškiai tau sako: „pirk, jei esi geras katalikas!“ Jei praeisi ne pirkęs, tai atsisuk, o pamatysi ant jos gymio išmėtinėjimą: „atšalėlis, netikėlis“....

Paskutinį varstą beeinant, pradėjom kaskart tankiau atitikti ir tikrų karabelnikų, kurių budelėse pilna ražančių – tikrų, nevalgomų, – ignosėlių, gipsinių, o ne cukrinių „dievo avinėlių“ ir paprastų molinių avinukų, varlių ir paukščių, kurie, paputus jiems į pasturgalį, išduoda balsą, pritinkanti savo medegai, t. y. molinį. Kitose budelėse yra sagučių, spilkučų.

Pačiam Brudne beveik visos tvoros ir kapinių virbai apkrauta metoliniais vainikais, – žinoma, vis tai tandeta (sudar-kyti išdirbiniai).

Svieto – marios! Sunku ir įeit į kapines. Bet vis tik įsigrudom.

Čia tai, rodos, pabaiga visų šventųjų jomarko. Bet kur tau!...

Po dešinei stovi bažnyčia, lyg vyriausia jomarko budelė. O čia patvoryj, tam tikroj pašūratėj, sėdi su kamža ir stula apsitaisęs kunigs, kryžutį prieš save pasistatęs ant stalo ir užrašinėja užperkaučius mišias: tai jau augštesnio už jį visų šventųjų pirklio nėra....

Į bažnyčią vos įėjom. Prasta, nedaug papuošta. Bet to nē nerek: nos ir teip pirklystė eina gerai. Bažnyčioje, abipus durių sėdi už stalelių kokios grapienės ir grapiutės ir, kiek tik gal, baidiška variniais penkgrašiais į terles (torielkas), kartais šaukia balsu paukauti kiek nors labdarystės reikalams; o pačiam tarpduryj žakristijonas, barškįdamas karabonų, tolydzios šaukia: „Na utrymanie kosciola, co łaska, proszę!“

Apleidus tą dvasišką Rymo biržos filiją, jau nebematēm pirkliaujant ant kapinių. Tik savo pirkinius žmonės dėstė ant kapų, kad dušioms ėsyciuiute būtų lengviaus....

Turtingesniųjų kapai papuošti puikiais vainikais, gėlėms, įvairių spalvų lemputėms; biednesniųjų – teippat keilioms lemputėms, baltoms žvakutėms, samaniniais ir smilginiais vainikais ir kryželiais. Ant mažiukų kapelių tankiai matyties gipsiniai „dievo avinėliai“ su raudonomis karuncėlėms, o kartais kokia leliukė, gal–but ta pati, su kuria bojiosi čia palaidotas velionis....

(Toliaus bus) J. B.

Bibliografija.

Jasiukaitis K... „Duona! Basi vaikai. Dektukai. Senelis. Poniais.“ Parasė... Išleido „Sviesos“ bendrovė. Vilnius, 1905. J. Zavadskio spaustuvėje. Psl. 27. Kaina 8 kap. „Szeicarija ir jos kalnai“. Sutaisė K. G. Išleido „Sviesos“ bendrovė. Vilnius, 05. J. Zavadskio spaustuvėje. Psl. 37. Kaina 10 kap. „Darbininkų Balsas“, mėn. liet. darb. laikraštis. No. 6 (26). B–lis. 05. K. 15 c. „Vorai ir musės“. Lapelis. 2 c. „Kaimo darb. ir darbininkės!“ Atsišaukimas. „Ko nori lietuviai socialdemokratai!“ Atsišaukimas. „Lietuvos valstiečiai, ukininkai ir darbininkai!“ Atsišaukimas.

(Aukščiau nuvedant „D.E. tijos)

„Laikas“, sąduomas Szkotij liepo, 1905. Akily „Laikas“, mato 8–10; 8 šil. „Prkaz po vgo garnizona s vilstvo gotovi dem. part. Žen. „Tri konstituc Rosijoje diktuc do r. s. d. p-a. „Litra“, No. 108. „Pol. Irvintija“, „Fve Rusia“, ar „Proletarij“, an. 4 „Ev. Rusija“, n „Gazeta Robotnik „Piperia“, m. 1905 Philad., Pa. Form „Lika kaip sakala vilkamos. Iš. L. E. „Revolucijos dair. N. Kaina 10 c. „Kas tai yra tie so Londone 06; psl. 16 „Atakymas „Dra u. 6. Iš. centr. k.

Ki šil. —Drejus stali pasimēt „Vionye „Lit. Laikraštini laikraštis, jau daug bendrinio mums e. G. Dzedalini. —) tautarynė netinka Verx homo. —Zi kitių adrij reiki

APG

Aukos r New York, N.Y Juhila, M. Jukei cius 10 c. Vlas: 1 Centr. Kas. A. I

SU

84 knopa LS su 64 rugpindio šp. Uzkriedė rėliai.

Adresai

Organizatorius: Sekretorius suzu 224 E. Mai Sekretorius turk 60 Dayton Izdininikas — Philad., P Enygininkas — Philad., P

ADRESAI

Nordami jėtoti 64km, lytinėnos čai, krosplikės kie įstov. Čia seml li knopa, V. P. 4 81. P. Kalibus, 11. A. Bernot

(Aukščiau nurodyti penki spausdiniai, pradedant „D.B.“, yra išleisti L.S.D. Partijos.)

„Laikas“, savaitinis laikraštis, išleidžiamas Skotijoje. Pirmas num. išėjo 1 liepo, 1905. Adr: The Lithuanian Weekly „Laikas“, Bellshill, Scotland. Formato 8—10; 8 psl. Prenumeratos kaina—svetur, 10 šil.

„Prikaz po voiskam Ekaterinoslavskago garnizona s priloženijem statji „pravitelstvo gotovitsia.“ Išleido rusų socialdem. part. Ženeva, 05. 14 psl. Kaina 3 c.

„Tri konstituciji“. Planas trijų, dabar Rosijoje diktuojamų konstitucijų. Išleido r. s. d. p—a. 2 c.

„Iskra“, No. 103.

„Posl. Izvestija“, No. 239.

„Free Russia“, nr. 7.

„Proletarij“, nn. 6—7.

„Rev. Rossija“, nr. 69.

„Gazeta Robotniča“, nr. 50—51.

„Pleperis“, mėnesinis laikraštis. No. 1 išėjo 21 liepos, 05 Philadel., Pa. Form. 7x9. p. 12. Išl. T. Astramskis.

„Lėkė kaip sakalas, nutūpė kaip vabalas“. Komedija 2 veiksmuose. Išl. L.S.D.P. Londone 05. psl. 31. kaina 12 c.

„Revoliucijos dainos“. Išleido LSDP. Londone 1905. Psl. 30. Kaina 10 c.

„Kas tai yra tie socialistai ir ko jie nori?“ Išl. L.S.D.P. Londone 05; psl. 16, kaina 5 c.

„Atsakymas „Draugui“. Atskiras priedas prie „D. B.“ nr. 6. Išl. centr. k. LSDP. Vilniuje 05; psl. 2.

Krasos dėžutė.

Šdl.—Dvejus atsišaukimų nuorašus gavome, kurių vienus pasiluntēm „Vienybė!“. Ačiu. Draugai, raštų!

„Liet. Laikraštis“. — Apturėję keletą numerų Tamistų laikraščio, jau daugiau jo nebegauname. Ar Tamistos nebemislinate mums siuntinėti mainais, kaip visur yra priimta?

G. Dziedolikiui.—Eilutės labai jausmingos ir gražios, bet į tuomtarpu netinka. Rašykite toliau; išsilavinseite.

Verax homo.—Žinutes sunaudosime. Ačiu. Nesupratom, kokių adrsių reikalaujate ir kam priduoti. Atkartokite.

APGARSINIMAI.

Aukos revoliucijos reikalams.

New York, N.Y.:— F. Gyvis, J. Bairčius, P. Balnius, J. Jukelis, M. Jukeliėnė, J. Paukštis, — po 25 c., J. Baranauckas 10 c. Viso \$1.60.

Centr. Kas. A.L. Rev. Š. Kom. J. ŠLIUPAS.

Susirinkimai.

9-ta kuopa LSPA. Wilkes Barre, Pa., laikys susirinkimą 6-tą rugpjūčio, 4-tą val. po pietų, po No. 58 Public Square. Užkviečiame visus mūsų draugus, nes yra svarbūs reikalai. KOMITETAS.

Adresai Centrališkojo Komiteto Liet. Soc. Par. Am.

Organizatorius: J. O. Szirvydas, 412 Siegel str. Philadelphia, Pa.

Sekretorius susisuzimų J. Baltruszaitis

224 E. Main str. Plymouth, Pa.

Sekretorius turty S. Gribauckas

60 Dayton ave. Passaic, N. J.

Iszdininkas — Dr. J. Sziupas, 28 Federal str., Philad., Pa.

Knygininkas — K. Jonaitis, 1227 Kater str., Philad., Pa.

ADRESAI KUOPU VIRSZININKU.

Norėdami įstoti į LSPA. arba gauti informacijas apie visus dalykus, lytinčius mūsų partijos ir mūsų literatūros, vienu metu, kreipkitės kiekvienas prie savo apygardoję esančių mūsų atstovų. Čia žemiau paduodame jų adresus:

14 kuopa, V. P. Česna, 731 W. Lexington Str., Baltimore, Md.

6 k. P. Kailius, 532 Ann Str., Allegheny, Pa.

1 k. A. Bernotas, 412 Siegel Str., Philadelphia, Pa.

„LIETUVA“

Savaitinis laikraštis, išeina kas penyčia Chicago, Ill. Prenumerata Sv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike

ant metų \$ 2.00

ant pusės metų \$ 1.00

Europoje ir kitose viešpatystese:

ant metų \$ 3.00;

ant pusės metų \$ 1.50.

„Lietuvos“ Redakcijoje galima gauti visokių lietuviškų ir lenkiškų knygų: čia yra didžiausia lietuviška knygynėčia visoje Amerikoje. Teipgi „Lietuvos“ Redakcija parduoda šipkortes ant geriausių ir greičiausių laivų ir siunčia puigus į visas dalis svieto geriau ir greičiau kaip visi kiti. Su visais reikalais adresuokite teip:

A. Olševskis,
924 33-rd str. Chicago, Ill.

CARIŠKA MYLISTA!

Dvygalvė Maskolijos hydra, paprastai caru vadinama, davė žmonėms išskiriamą žydus, „Liuosybę tikėjimo“. Kas norėtų įgauti tikrą išmanymą, ką ta mylista reiškia, lai skaito knygą „KANKINTOJAI IR KANKINTINIAI UŽ MOKSLA“ parašytą kun. V. Dembskio; nes mėginti sutinkinti tuodu žodžiu, biauresniu būtų juoku, negu kalbėti apie verdantį ledą, arba užšalusią liepsną. Knygą (190 pusl.) galima gauti tik pas autorių: Rev. Vl. Dembskis, 328 Federal str. Philad. Pa. Preke \$ 1.00.

„VIENYBE LIETUVININKU“

Išleidžiamas nuo 1886 metų, kas sereoda. Paduoda svarbes ir akyvas žines iš Amerikos, Lietuvos ir viso pasviečio.

Norėdami darsižinoti apie dabartinį padėjimą Lietuvoje užsirašykite „V-be“

Kaštuoja ant metų \$ 2.00.

J.J. Paukštis,

224 E. Main str. Plymouth, Pa.

„KOVA“ galima gauti pirkt kas subatą, pavieniais numeriais po 5 c., pas šiuos mūsų atstovus ir platintojus raštų:

A. Siderevyčius, 569 Hamilton str. CLEVELAND, O.

A. Žvinakevyčius, 40 E. Center str. SHENANDOAH, PA.

B. Vokietaitis, Box 672, SHELTON, CORN.

Ilgaudas, 3108 So. Halsted str. Chicago, Ill.

J. Petrikys, 1514 Ross Ave. Scranton, Pa.

A. Stonelis, 24 West str. Newark, N.J.

M. J. Moteunas, 225 W. Pratt Str. BALTIMORE, MD.

M. Padolskis, 24 N. Empire Str. WILKES BARRE, PA.

E. Froomes, 73 Grand Str., Sta. W — BROOKLYN, N. Y.

P. Kailius 532 Ann Str., ALLEGHENY, PA.

M. A. Ignotas. 1028 So. 2-nd Str. PHILADELPHIA, PA.

J. Millauckas, 1702 Wharton Str., S.S. PITTSBURG, PA.

VISI BROLIAI LIETUVIAI PAS I. TRASZEWSKY

kurs ką tik atidarė naują salioną po No. 105—107 W. Barre Str. Šaltas ir gardus alus: kad išsigeri, brolau, tai net per kulis nudrožia—toks smagus! O tie jau cigarai, tai tik sakau jau—nesvietiškai kvėpia. O vėla, toks dailus pultebelis pasibovinimui! [12—15]

TEMYKITE!

Šiuomi pranešu lietuviškai visimenei, kad mano aptiekoje laiko ofisą

DR. A. L. GRAICZUNAS

DR. M. P. KASSAKAUCKAS

kurie daktarai yra nuo seniai pagarsėję, kaip geriausi ir pasekmingiausi gydytojai ir gali bŭt matyti asabiškai mano aptiekoje, arba pašaukti į namus per telefoną kožnam laike. Teipgi duodu žinią, jog mano aptieka yra didelei aprūpinta visokioms gyduolėms ir reikalingais daigtais kaip importuotais iš užmarės teip ir šio amerikoniško krajaus. RECEPŲ DAKTARŲ yra išpildomi su didžiausia atydū ir už pigiausią prekę.

J. LESZCZINSKIO APTIEKA,

3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 709

Visuie kitus daktarus, kokius kas reikalaus, pašauksim per telefoną [10—13]

AR KRAUSTAISĖ KUR? eik pas

J. Jakszti

Jis tau perkraustys nors krasztan svieto, perveža formezius, parduoda malkas; priima apsteliavimus žočių ar rasztu. Gyvena:

1331 So. Front Str., Philad. Pa.

PIRMOJI LIETUVISZKA

Mėsinyczia ir Grosernia.

S. ARBASZAUSKAS

1229 So. Second Str., Philad. Pa.

Keystone Teleph Main 46-84 D.

Užlaiko kasdien sviezį mėsą, kiaušiena, verzlėną, jautieną, avinezianą, kumpiai sviezė ir rūkyti, visokios deszros; teipgi užlaikau miltus, cukrų, kavą, arbatą, surj, silkes ir viską, kas tik yra reikalinga žmogui dėl maisto, ir viskas pigiau, negu kur kitur.

Padekavone.

Poni Marė Szezerbicka, po n. 109 Kenilworth gat., sziuomi vieszai aczinoja Drui P. ROVNO, už izgydima, nuo labai pavojingos ligos (Peritonitis), kurią profesoriai ir kiti daktarai lėmė jau neisgydoma. Todėl patariu visiems gentalniamis kreiptis pas

DRĄ PHIL ROVNO,

423 Pine gatvė, Philad., Pa.

VIENATINIS LIETUVISZKAS SALIUNAS CAMDEN'E, N. J.

JULIUS GALMIN

Visoki skanųs szvieži gėrimai: alus degtinė, vynas, iikieriai; puikus cigarai.

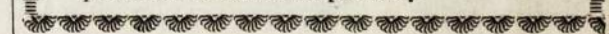
400 Mechanic str., Camden, N. J.

Bell 'Phone, 868-x E. 'Phone, 1033-A

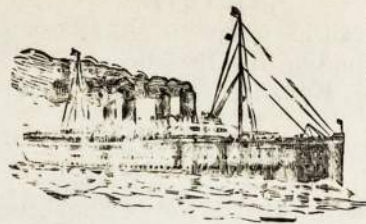
Visi broliai lietuviai pas JONA DAUGĖVYČE!

Naujai uždėjau SALIUNA, užlaikau gardų alų, šnapsą ir cigarus pirmos klasos; teipgi du polltabeliu linksmam praleidimui laiko. Atsilankykit po No. 122 S. Stokton str. BALTIMORE. MD. priešais Market Clare pabirką.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikietis.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
609 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

Freedman & Mesirov.

Kampas 4-tos ir South Str. PHILADELPHIA, Pa.

Užkvičiame visus lietuvius mūsų vietaučius ir draugus apsilankyti ir persiliudyti, kad pas mus yra didžiausia sankrova:

DRAPANŲ, SKRYBELIŲ IR CZEVERYKŲ

Viskas pagal naujausios mados reikalavimu, geriausi pirkiniai, pigiausias prekės. Prekė visuomet viena.

Prosiname ir taisome drapanas mūsų lankytojams už dyką.

TEMYKITE!

Vienatinė lietuviška Aptieka

P. Rovno,

Kampas 3-čios ir Monroe arba
724 So. 3-rd str. Philadelphia Pa.

Toje aptiekoje viską galima gauti, kaip ir sename krauj: tikras Pain Expelleris, Gumbo, Bobro, pilvo ir anodino lašai; Kinder Balsamas; dielės ir bonkos; visoki kvėpalai, muilai ir visoki kosmetikos daiktai, vietiniai ir iš užsienių; receptai sutaisomi iš geriausių kemiškų padarinių, sulyg daktaro nuorašų. Prie to duodasi kiekvienam nesveikam higieniškos patarmės. Aptieka atvira dieną ir naktį. Visokiais lietuvišiais kalbama

Dr. J. Szliupas.

328 Federal Str. Philadelphia, Pa.
Main 47-50-A (Keystone Telephone).

N. CZELEDINAS.

921 S. 2-nd Str. Philadelphia, Pa.

Saliunas

Gardus ir švieži gėrimai; puikus vynas, visokis šnapsas ir likeriai; skanus alutis. Pirmiausia lietuvių užeiga.

GERIAUSIA APTIEKA. ZIONS PHARMACY

S. E. Cor. 3-čios ir Christian St.,
Philadelphijoje.

Gryni vaistai, nebrangios prekės ir saužinis katarimas visose šakos medicinos. Teipgi mes gelbstime visiems žmonėms jieszkantiems sveikatos.

TEMYKIT DARBININKAI!

VINCAS NEMURA laiko SALIUNA po
No. 215 S. Sharp str., Baltimore, Md.

Ten rasit geriausių ir gardžiausių gėrimų ir šėip jau visokiam reikale žmogui duoda rodą, nes yra tikras lietuvis ir darbininkas.

PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ.

H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa.
Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. Susisiekia lietuviškai. Pigių prekės.

B. RAMANAUSKAS.

938 So. 2-nd; Philad. Tel. 65-15 D. Market

SALIUNAS.

Čia galima gauti išsigert skaniausių gerimų: šnaps, vyno, likerių, šviežio alučio ir tt. Kvėpanti cigara užkandžiai per dieną a-t stalo.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Joffe & Wolff.

3-čia ir Bainbridge Str., Philadelph. Pa.

Prilaikome visuomet krautuvėje grynus vaistus, visokias europėjiszkas šakos; teipgi turime: Severos gyduoles, Groblevskio. Treinerio Kartųjį vyną, Pain expelleri, šviežias dielas. — Užkvičiame visus lietuvius lankyti į mūsų sąkrovą. Receptus sutaisome su didžiausia atyda.

E. W. Giles.

APTIEKORIUS ANT KAMPO 2-nd ir FEDERAL
Trinerio Kartusis Vynas 1.00
Severos Balsamas 50
Severos Pilvo Bitersas 1.00
Receptus sutaiso ant visokių kainų dieną naktį.

Kolsun Bros.

Main Office 224 Bainbridge Street.
Karietos šermenims, baliams, vestuvėms ir t. t. pribauna bile valandoje —
Keistone Telephone
Main 48-42 D.
Priima orderius teipgi: Georg Kolsun 9580. Waters

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2 ros ir Dickinson Str.,
Philadelphia. Pa.

DR. A. L. GRAICZUNAS,

3202 So. Halsted St. cor. 32-nd Street,
Chicago, Ill.

Jeigu sergi, n'ėik pas svetimtautį daktarą, su kuriom negali susikalbėti, bet pasiteirauk apie Daktarą A. L. Graičūną. Jeigu negali pats ateiti į Daktaro Offisą, pasisauk į savo namus per telefoną Yards 7309 arba 709 Yards, o jeigu pertoli gyvenai, rašyk laišką su aprašymu savo ligos. Daktaras A. L. Graičūnas gydo visokias ligas be skirtumo — vyrų, moterų ir vaikų, o ypatingai paslaptas ir limpančias ligas. Tai gyptos įpuolę į panašias ligas, privalo greičiausiai kreiptis pas D-rą A. L. Graičūną, o taps išgydytas. Atsisaukiti po šio adresu: — Dr. A. L. GRAICZUNAS, 3202 So. Halsted, Chicago, Ill. (10—13)

Dr. L.A. DIX,

Offisas ir aptieka ant 799 So. 2-nd str.
Kvatiera ant 1640 So. 4-tos.
Daktariškos rodos offise už dyką.

Nr. 13.

Apie soc

Peržvelgimo
kurių priėjome
išleidimuose „I
matėme, kad ž
yra neišvengti
kuriose jis įgyj
matėme, kad ž
bininkai įgija
pitalistam „P
mainais už tą
ką, ką darbin
mes matėme,
plėtojo tarpe
jų, teip vadit
liausiai mes n
są turės užsil
mo ir į teigin
ratyviskos) r
Dabar mes
nekėti, kokit
kės įvedinti
ar reformom
Pirmiausi
tų dviejų žo
lis juos klai
vietaje. [Rel
jos kartais
prazuvo A
„čartistų“*
teip vd. „j
jie žingsnia
stės. Kart
mios, pavy
1688 m. I
kapitalista
kurią dar
Arba, ne
kaip šime
žuvėdų so
Skirtu
jos yra š
arba kel
vykdo ta

* Tas p
dama išl
tulus reik
saukė po v